

Steller: E.M.T. Gemmeke

In deze notitie wordt de 1^e voortgangsrapportage jaarplan jeugdhulpverlening 2002 aan u voorgelegd. De belangrijkste wijzigingen die hierin zijn opgenomen betreffen de gewijzigde capaciteitsafspraken met Valkenheide en de subsidieverlening voor het project naschoolse opvang plus in Veenendaal. Daarnaast wordt in deze notitie de 4^e voortgangsrapportage 2000 en de 3^e voortgangsrapportage 2001 aan u voorgelegd. In de 4^e voortgangsrapportage 2000 zijn de definitieve subsidies 2000 opgenomen zoals ze ultimo 2001 zijn vastgesteld. In de 3^e voortgangsrapportage 2001 is de verdeling opgenomen van de beschikbaar gestelde middelen ter verhoging van de kwaliteit van de arbeid. Deze aanpassingen en de overige aanpassingen in deze voortgangsrapportages hebben een meer financieel technisch karakter en vloeien voort uit beslissingen waarover u in een eerder stadium reeds heeft geadviseerd. In deze notitie zijn de bedragen voor de jaren 2000 en 2001 in guldens vermeld. Voor het jaar 2002 en verder worden alle bedragen in euro's vermeld.

1. 4^e voortgangsrapportage jaarplan jeugdhulpverlening 2000

In de 4^e voortgangsrapportage 2000 zijn de definitieve subsidies van de instellingen jeugdhulpverlening opgenomen. Conform de verordening jeugdhulpverlening wordt bij een bezetting van minder dan 95% het subsidiebedrag gecorrigeerd. De definitieve subsidievestigstelling heeft in 2000 bij drie instellingen geleid tot een correctie van in totaal f595.913,-. Van onderbezetting was met name sprake bij de pleegzorg. De onderbezetting bij de residentiële zorg kan worden verklaard uit de ombouw van residentiële zorg naar intensief ambulante die bij veel instelling per 1 januari 2001 van start ging. Dit bedrag is toegevoegd aan de wettelijke reserve jeugdhulpverlening Bij de subsidie voor het zorgprogramma 'het jonge kind' voor het SJU is een onderbesteding van f14.000,- vastgesteld. Dit bedrag vloeit eveneens terug naar de wettelijke reserve jeugdhulpverlening.

2. 3^e voortgangsrapportage jaarplan jeugdhulpverlening 2001

2.1 Extra financiële middelen ter verbetering van de kwaliteit van de arbeid

In 2001 heeft het rijk de doelmotivering aan de provincies structureel verhoogd met middelen voor de verbetering van de kwaliteit van de arbeid en de verhoging van de normprijzen. Als gevolg van het aannemen door de Tweede Kamer van de motie Dijkstal is landelijk f30 miljoen structureel beschikbaar gesteld. De landelijke commissie Van Rijn heeft een advies uitgebracht over het beloningsniveau in de collectieve sector en de knelpunten daarbinnen. Voor de instellingen die vallen onder de CAO-jeugdhulpverlening resulteerde dit advies in een aanvulling op de middelen motie Dijkstal van f44,5 miljoen. Deze middelen zijn nodig om de invoering van het nieuwe loonfunctiegebouw dat in de CAO-jeugdhulpverlening is overeengekomen te bekostigen. Dit nieuwe marktconforme loonfunctiegebouw, dat per 1 september 2001 is ingevoerd, is noodzakelijk voor de sector jeugdhulpverlening om aan voldoende gekwalificeerd personeel te komen. In 2002 zullen nog aanvullende Van Rijn middelen door het rijk structureel beschikbaar worden gesteld. De Dijkstal en de Van Rijn middelen zijn verdeeld over de instellingen die onder de CAO-jeugdhulpverlening vallen aangezien deze instellingen de kosten als gevolg van de nieuwe CAO binnen hun budgetten moeten opvangen. Een bedrag van f4.810.000,- is verdeeld naar rato van de normatieve loonsommen van de instellingsbudgetten. Daarnaast is een bedrag van f144.000,- ontvangen voor het medisch kleuterdagverblijf Bethanië/de Zevenster en het medische kleuterdagverblijf en kleuterthuis Trajectum. Deze instellingen vallen onder de CAO-GGZ. Het advies van de commissie Van Rijn over de benodigde middelen voor deze sector is gebaseerd op de knelpunten die specifiek gelden voor de sector GGZ.

2.2 huisvesting

In de tweede voortgangsrapportage 2001 bent u geïnformeerd over de incidentele bijdrage van de provincie aan verbouwings- en renovatiekosten van Utrechtse jeugdhulpverleningsinstellingen. In deze rapportage is voor Zandbergen een bedrag opgenomen van f662.500,-. Dit is f125.875,- te laag in verband met de BTW die in het oorspronkelijke bedrag abusievelijk niet was meegenomen. Deze hogere kosten zullen worden gefinancierd uit de beschikbare middelen voor frictiekosten in 2001.

In 2000 en 2001 heeft de provincie f5,1 miljoen bijgedragen aan het oplossen van knelpunten in de huisvesting. Dit betreft een bedrag van ruim f4 miljoen voor verbouwingen en vervangende nieuwbouw. Voor groot onderhoud is ruim f1 miljoen beschikbaar gesteld. Hierdoor zijn de grootste knelpunten in de huisvesting, gesignaleerd in het rapport uit 1998 van het bouwkundig adviesbureau Matrix, verholpen. De grote achterstand in de huisvestings situatie die bestond bij de instellingen voor jeugdhulpverlening is hiermee grotendeels weggewerkt. Zoals in de tweede voortgangsrapportage 2001, naar aanleiding van het landelijke onderzoek accommodatie jeugdhulpverlening, reeds is opgemerkt, blijft een adequaat structureel budget van de huisvesting noodzakelijk om het niveau van de huisvesting op peil te houden. Daarnaast is door aangescherpte eisen inzake de brandveiligheid en gezondheidszorgaspecten een ophoging van de budgetten van de instellingen en dus de doeluitkering van de provincies en grootstedelijke regio's noodzakelijk. Door het IPO is bij het Rijk aandacht gevraagd voor de structurele knelpunten bij de financiering van de huisvesting jeugdhulpverlening.

2.3 Onderuitputting beschikbare middelen jeugdhulpverlening

De provinciale middelen voor 'aansluiting jeugdbeleid en jeugdzorg', voor 'frictiekosten jeugdhulpverlening' en voor de 'wachtlijsten MFO's' zijn in 2001 niet volledig besteed.

Budget aansluiting jeugdbeleid en jeugdzorg

De onderschrijving van het programma aansluiting bedraagt in 2001 f377.568,-. Hiervan vloeit f200.000,- terug naar de provinciale reserve jeugdhulpverlening waaruit dit bedrag beschikbaar was gesteld voor het jaar 2001. Dit bedrag wordt gereserveerd voor de uitvoering van het programma in 2003. Het resterende bedrag van f177.568,- vloeit terug naar de algemene provinciale middelen. Over de oorzaak van de onderschrijving van het budget 2001 voor aansluiting jeugdbeleid en jeugdzorg bent u geïnformeerd in de commissie van maart (zie ZW 2002/06).

Budget frictiekosten en wachtlijsten MFO's

Door overheveling uit 2000 was in 2001 een bedrag beschikbaar voor frictiekosten jeugdhulpverlening van f1.520.500,- (jaarlijks is het beschikbare budget f1 miljoen). Het doel is om deze middelen in te zetten voor knelpunten, die tevens zijn gericht op een structureel effect, met andere woorden niet op ad hoc basis. Een van de knelpunten binnen de jeugdhulpverlening in de provincie Utrecht, maar ook landelijk, betrof de pleegzorg. Met incidentele middelen heeft de provincie Utrecht een onderzoek gefinancierd naar de differentiatie binnen de pleegzorg. Naar aanleiding van dit onderzoek zijn met de instelling afspraken gemaakt over de gedifferentieerde capaciteit pleegzorg vanaf 2002 (zie ZW 2001/43). Het streven was om dit traject al eerder af te ronden en reeds in 2001 een deel van deze middelen hiervoor structureel in te zetten maar uiteindelijk kon dit pas 2002 worden geëffectueerd. Het structurele beslag van dit knelpunt op dit budget bedraagt f291.504,-. Pas bij de afronding van dit traject was de omvang van dit structurele beslag duidelijk en bekend wat er beschikbaar was voor andere knelpunten. Daarnaast was er een samenhang met de extra middelen die door het rijk structureel beschikbaar zijn gesteld voor pleegzorg, op basis van landelijke afspraken, waarvan de omvang pas in de tweede helft van 2002 bekend werd.

Een ander knelpunt binnen de jeugdzorg zijn de wachtlijsten. Hiervoor was voor 2001 tot en met 2003 jaarlijks een bedrag van f325.000,- beschikbaar. In de tweede helft van 2001 werd bekend dat naar aanleiding van de aanbevelingen door de commissie Peer, die de wachtlijsten binnen de jeugdzorg heeft geanalyseerd, het Rijk in 2001 incidenteel middelen beschikbaar zou stellen voor het terugdringen van de wachtlijsten. Wij hebben besloten voor beide geldstromen een plan van aanpak op te stellen. De voorwaarden van de 'Peer-middelen' is dat er een breed draagvlak met het veld moet zijn over de inzet van deze middelen. Het plan van aanpak is in de commissievergadering van november besproken (zie ZW 2001/45). In 2002 en 2003 zal jaarlijks f500.000,- worden ingezet vanuit het budget terugdringen tekorten jeugdhulpverlening voor de aanpak van de wachtlijsten. Het budget voor de wachtlijsten MFO's (f325.000,-) voor 2001 en de wachtlijstmiddelen van het rijk (f1.598.267,-) zijn overgeheveld naar 2002. Voor de jaren daarna zal worden bezien welke projecten in het kader van het plan van aanpak wachtlijsten nog voor verdere financiering vanuit dit budget in aanmerking komt. In 2001 is in het kader van dit traject f191.000,- besteed.

De in 2001 toegekende middelen voor renovatie of vervangende nieuwbouw zijn in 2001 deels gefinancierd uit het budget frictiekosten jeugdhulpverlening aangezien een deel van de middelen voor de knelpunten binnen de huisvesting pas in 2003 beschikbaar komt. Dit betreft een bedrag van f448.247,-.

Per saldo resteert in 2001 een bedrag van f 881.247,- dat terugvloeit naar de algemene provinciale middelen.

2.4 overige aanpassingen

In 2001 is de doeluitkering van VWS incidenteel verhoogd met een bedrag van f100.000,- voor het leveren van de gegevens kernindicatoren en met f100.000,- voor de implementatie van de nieuwe wet. Deze middelen zijn in 2001 toegevoegd aan de wettelijke reserve en zullen grotendeels in 2002 worden besteed. Tevens is een bedrag van f127.300,- toegevoegd aan de wettelijke reserve in verband met een hogere doeluitkering dan waarmee in de vorige voortgangsrapportage rekening mee is gehouden. Het budget van de provinciale klachtencommissie kende een overschrijding van het budget van f13.990,- als gevolg van een grotere inzet van het aantal geraamde uren dan begroot. Deze overschrijding is ten laste van de wettelijke reserve gebracht.

3. 1^e voortgangsrapportage planvorming jeugdhulpverlening 2002-2005

3.1 capaciteitsafspraken met de instelling Valkenheide

In 2001 en 2002 heeft er overleg plaatsgevonden met Valkenheide, die onderdeel uitmaakt van de Leo Stichting Groep. Deze stichting die instellingen heeft in vier provincies heeft tot 2001 ook landelijke capaciteit gehad, die rechtstreeks door het ministerie van VWS werd gefinancierd. In 2000 zijn afspraken met het ministerie van VWS gemaakt over de herspreiding van de landelijke capaciteit naar de vier provincies. Valkenheide kreeg hiermee 36 residentiële plaatsen van Klein Borculo locatie Beukenrode. De totale capaciteit van Valkenheide komt met deze voormalige landelijke capaciteit uit op 106 residentiële plaatsen. Met de komst van de landelijke capaciteit naar Valkenheide is tegelijkertijd de renovatie van Valkenheide aangepakt. De provincie heeft hiervoor in 2000 een budget van f 1,6 miljoen beschikbaar gesteld waarmee voor de helft wordt bijgedragen aan de kosten van de renovatie.

Met de decentralisatie van deze landelijke plaatsen zijn afspraken gemaakt tussen de provincies, De Leo Stichting Groep en het Ministerie. Deze afspraken houden voor Valkenheide onder andere in dat gedurende een periode van 3 jaar (1 juli 2000 tot 1 juli 2003) een onderbezetting wordt toegestaan van maximaal 24 plaatsen, waarbij Valkenheide de inspanningsverplichting heeft de onderbezetting zo laag mogelijk te houden. De renovatie houdt in dat paviljoens tijdelijk zijn gesloten vandaar dat gedurende een aantal jaren een onderbezetting is toegestaan.

In het plan 2002 werd uitgegaan van de volgende capaciteitsafspraken (prijspeilniveau 2000)

90 plaatsen intensief residentieel	€ 3.658.222,-
intensief ambulantly	€ 633.297,-
huisvestingsbudget	€ 226.890,-
middelen motie Dijkstal	€ 134.842,-
totaal budget	€ 4.653.251,-

Hierbij werd er vanuit gegaan dat het in de eindsituatie mogelijk zou zijn om het budget van intensief ambulantly eventueel gedeeltelijk in te zetten voor dagbehandeling.

Het overleg van de provincie met Valkenheide heeft geresulteerd in de volgende capaciteitsafspraken voor de eindsituatie (prijspeilniveau 2000):

8 plaatsen intensief residentieel	€ 325.175,-
74 plaatsen specialistisch residentieel	€ 3.190.545,-
8 plaatsen intensieve dagbehandeling	€ 205.377,-
intensief ambulantly	€ 626.350,-
huisvestingsbudget	€ 170.962,-
middelen motie Dijkstal	€ 134.842,-
totaal budget	€ 4.653.251,-

Deze eindsituatie zal in 2004 worden gerealiseerd. In 2002 en 2003 zal de residentiële capaciteit hoger liggen, respectievelijk 96 en 84 plaatsen, door de ombouwoperatie waarin Valkenheide zich momenteel bevindt. Deze hogere residentiële capaciteit zal in 2002 en 2003 ten koste gaan van de beschikbare capaciteit voor intensief ambulantly. In 2002 is het Valkenheide toegestaan om op basis van de landelijke afspraken een onderbezetting te hebben van maximaal 24 residentiële plaatsen. In 2003 zal dit 12 zijn. De verschuiving binnen de residentiële capaciteit van intensief naar specialistisch is gerechtvaardigd gezien de zeer zware cliënten binnen de instelling. De dagbehandeling en het intensieve ambulantly aanbod maakt het mogelijk een flexibelere en een meer vraaggericht aanbod te ontwikkelen voor de doelgroep van Valkenheide.

3.2 project naschoolse opvang plus in Veenendaal

In Veenendaal is in 2001 het project naschoolse opvang plus gestart voor kinderen met een ontwikkelingsachterstand of een licht verstandelijk handicap. Ten gevolge van deze ontwikkelingsachterstand zijn er problemen op zowel leer- als sociaal emotioneel gebied. Deze kinderen worden na schooltijd en in de vakanties opgevangen in kleinere groepen met gespecialiseerde begeleiding. Door deze aanpak wordt voorkomen dat er problemen ontstaan of dat de problemen verergeren zodat veel ingrijpendere hulpverleningsvormen noodzakelijk zijn.

Het eerste jaar betrof een verkenning, de opstart en de eerste opvang van het project. In 2002 is het project daadwerkelijk van start gegaan en momenteel worden 15 kinderen (en ouders) geholpen. Het project is uniek vanwege de grensoverschrijdende samenwerking met lokaal welzijnsbeleid en de jeugdzorg inclusief de zorg voor licht verstandelijk gehandicapten. Gelet op het intersectorale karakter van het project hebben de financiers (gemeente Veenendaal, het zorgkantoor, provincie Utrecht) de intentie het project voor de eerste drie jaar te financieren. Wel zal elk jaar opnieuw de financiering moeten worden bezien aan de hand van de geformuleerde evaluatiecriteria. Daarna moet, bij succes, het initiatief uit de reguliere middelen gefinancierd kunnen worden.

De subsidieaanvraag aan de provincie Utrecht betreft een bedrag van jaarlijks € 18.474,- voor de jaren 2003 tot en met 2005. De helft van deze subsidie wordt gefinancierd uit het flankerend beleid voor mensen met een verstandelijke handicap. In de vergadering van november 2001 (zie ZW 2001/47) heeft u hiermee ingestemd. De andere helft (ad €9.237,-) zal worden gedekt uit het budget jeugdzorg.

3.3 Doorwerking van verdeling structurele middelen ter verbetering van de kwaliteit van de arbeid en ova/prijsaanpassing uit 2001

In deze voortgangsrapportage 2002 zijn de doorwerkingen van de loon- en prijscompensatie 2001 meegenomen aangezien deze nog niet in het plan jeugdhulpverlening 2002 waren verwerkt. De overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling bedraagt 4,62% en de prijscompensatie bedraagt 3,8%. Het verschil tussen de beschikbare doeluitkering voor de loon- en prijscompensatie en de verhoging van de budgetten van de instellingen in verband met prijscompensatie bedraagt € 139.641,-. Dit verschil is toegevoegd aan de wettelijke reserve jeugdhulpverlening.

Ook de structurele doorwerking van de verdeling van de Van Rijn middelen is opgenomen in de voortgangsrapportage. In bijlage 1 treft u de aangepaste subsidiebedragen 2002 van de instellingen aan.

3.4 Verdeling van de wachtlijstmiddelen

In november 2001 heeft u ingestemd met het plan van aanpak besteding wachtlijsten. Voor de uitvoering van het plan van aanpak is in 2002 een bedrag nodig van €896.216,-. Hiervan wordt €374.368,- gefinancierd uit de wachtlijstmiddelen van het rijk (zie 2.4). Het restant wordt bekostigd uit provinciale middelen. Het budget is als volgt opgebouwd:

Wachtlijstmiddelen van het rijk	€ 374.368,-
Provinciale wachtlijstmiddelen (2001 en 2002)	€ 294.958,-
Beschikbaar uit frictiekosten	€ 226.890,-
Totaal benodigd budget	€ 896.217,-

Over de uitvoering van het plan van aanpak bent u in april 2002 uitgebreid geïnformeerd (zie ZW 2002/18). In deze voortgangsrapportage zijn de instellingsbudgetten verhoogd met de aangevraagde en toegewezen wachtlijstmiddelen. Van het budget 2002 voor de wachtlijstmiddelen resteert nu nog een bedrag van €29.496,-.

3.5 Budget implementatie nieuwe wet en kernindicatoren

In 2001 is de doeluitkering verhoogd met € 45.378,- (f100.000,-) voor de implementatie van de Wet op de Jeugdzorg (WJZ) en met hetzelfde bedrag voor het leveren van cijfers kernindicatoren wachtlijsten. Deze middelen zijn overgeheveld naar 2002.

In 2002 is een opdracht verleend aan Het Expertise Centrum voor € 24.529,- voor de analyse van de informatiestromen bij Bureau Jeugdzorg Utrecht (BJU) conform ons implementatieprogramma wachtlijsten. Het onderzoek zal resulteren in een plan van aanpak bij BJU. Het resterende budget voor het leveren van cijfers kernindicatoren zal naar verwachting worden ingezet bij BJU zodat de knelpunten binnen hun informatiesystemen kunnen worden opgelost en de gegevens voor de kernindicatoren kunnen worden geleverd.

Naast het bedrag van VWS voor de implementatie van de nieuwe wet is uit de kadernota een bedrag beschikbaar gesteld van € 113.445,-. Het totale beschikbare budget bedraagt hiermee € 158.823,-. Deze middelen zullen onder andere worden besteed aan de hogere bijdrage aan het IPO (ad € 2.056,-) die meer werkzaamheden verrichten als gevolg van de WJZ.

4. Stand reserves jeugdhulpverlening

5.1 Wettelijke reserve jeugdhulpverlening

De stand van de wettelijke reserve jeugdhulpverlening bedraagt na de 1^e voortgangsrapportage 2002-2005 € 2.036.038,-. Van de wettelijke reserve jeugdhulpverlening is € 109.631,- gereserveerd voor kwaliteitsbeleid / zorgprogrammering, €350.893,- voor wachtlijsten in 2003 en €181.512,- voor het flexbudget voor de jaren 2003 en 2004. Na aftrek van deze reserveringen resteert €1.393.911,- voor knelpunten. Voor een overzicht van de mutaties op de wettelijke reserve verwijzen wij u naar bijlage 2.

4.2 Provinciale bestemmingsreserve jeugdhulpverlening

De stand van de provinciale bestemmingsreserve bedraagt na de 1^e voortgangsrapportage 2002-2005 €531.653,-. Hiervan is €309.437,- gereserveerd voor de nog te verwachten wachtgeldlasten Valkenheide en €90.756,- voor de aansluiting jeugdzorg – lokaal preventief jeugdbeleid. Na aftrek van deze reservering resteert nog €131.460,-. Voor een overzicht van de mutaties op de provinciale bestemmingsreserve verwijzen wij u naar bijlage 3.